597/00

Den 3. juli 2000 blev i sag nr. 51.967:

xxxxxx xx xxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxx x xx xxxxx
xxxx xxxxxx

mod

Codan Forsikring
Gl. Kongevej 60
1790 København V

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der har ulykkesforsikring i Codan Forsikring, klager ved sin advokat over selskabets afvisning af at yde forsikringsdækning for et anmeldt ulykkestilfælde, som overgik klageren under manipulation af nakken hos en kiropraktor.

Selskabet har afvist at yde forsikringsdækning med henvisning til, at forsikringen undtager følger af lægelig behandling, som ikke er nødvendiggjort af et ulykkestilfælde, der er omfattet af forsikringen. Selskabet finder, at kiropraktorbehandling må sidestilles med lægelig behandling. Subsidiært har selskabet gjort gældende, at forsikringen undtager dækning for enhver sygdom eller udløsning af latente sygdomsanlæg. Mest subsidiært har selskabet gjort gældende, at hændelsen ikke kan betragtes som et ulykkestilfælde.

Det fremgår af sagens akter, at der opstod en blodprop i hjernen hos klageren den 21/10 1996. Klageren indbragte klager over kiropraktoren, egen læge samt en vagtlæge til Patientklagenævnet, og nævnet fandt, at såvel kiropraktoren, egen læge samt vagtlægen fandtes at have overtrådt bestemmelserne om udvisning af tilstrækkelig omhyggelighed og samvittighedsfuldhed i henholdsvis kiropraktorloven samt lægeloven. Af afgørelsen dateret 24/10 1997 fremgår bl.a.: "..(Klageren) opsøgte den 21. oktober 1996 kiropraktor P.F. for at få behandling for smerter i nakken med hovedpine. Patientklagenævnet finder, at kiropraktor P.F. ikke har udvist manglende omhu og samvittigheds-

fuldhed ved selve undersøgelsen og behandlingen af ..(klageren). Nævnet har derved lagt vægt på, at kiropraktor P.F. foretog de nødvendige undersøgelser af ..(klageren) inden behandlingen. Hun var i øvrigt rask og havde ingen særlige risikofaktorer, som kunne afsløres ved en klinisk undersøgelse. Videre har nævnet lagt vægt på, at der ikke i sagen er informationer, der tyder på, at kiropraktor P.F. udførte en forkert manipulation af ..(klageren). Adskillige nakkebehandlinger af samme art for lignende symptomer i perioden før den 21. oktober 1996 havde resulteret i god symptomatisk fremgang og var uden bivirkninger. Det kan oplyses, at alvorlige komplikationer som følge af nakkemanipulation opstår i cirka en ud af en til to millioner manipulationer, hvorfor det er nævnets vurdering, at kiropraktor P.F. ikke har pligt til at informere herom. Det er i øvrigt nævnets opfattelse, at man ikke med sikkerhed kan konstatere, om ..(klagerens) symptomer udviklede sig som en direkte følge af nakkebehandlingen, eller om symptomerne udviklede sig i forbindelse med, at hun besvimede efter behandlingen. Overlæge E.G., neurologisk afdeling, Holstebro Centralsygehus, har oplyst, at ..(klageren) har en medfødt misdannelse af karrene, som vil kunne disponere hende for manglende blodtilførsel og dermed vævshenfald i forbindelse med en besvimelse. Nævnet finder, at kiropraktor P.F. har udvist manglende omhu og samvittighedsfuldhed ved sin håndtering af forløbet efter behandlingen. Nævnet har derved lagt vægt på, at det af kiropraktor P.F.'s journal fremgår, at ..(klageren) udviklede sløret tale, var usikker på benene, havde kvalme og var svimmel umiddelbart efter behandlingen."

Klagerens advokat anmeldte herefter hændelsen til selskabet, som afviste at yde forsikringsdækning med ovenfor nævnte begrundelse.

I skrivelse af 27/7 1999 til selskabet anførte klagerens advokat bl.a.: "Jeg har nu haft lejlighed til at drøfte Deres afslag af 12. marts 1999 med min klient samt herefter vurdere hvad der skal ske videre i nærværende sag. De har begrundet Deres afslag af 12. marts 1999 med en henvisning til forsikringsbetingelsernes punkt 1.24, hvoraf det fremgår, at forsikringen ikke dækker følger af lægelig behandling, som ikke er nødvendiggjorte af et ulykkestilfælde, der er omfattet af forsikringen. Som De i Deres skrivelse af 12. marts 1999 selv anfører, er der jo netop i nærværende sag ikke sket en skade som følge af lægelig behandling. Der er derimod sket en skade, som følge af en kiropraktorbehandling. Det er herefter min opfattelse, at den skete skade er omfattet af forsikrin-

gen, da det ikke fremgår af forsikringsbetingelserne, at skader som følge af behandling hos kiropraktorer ikke er omfattet af forsikringen. Det er derfor min opfattelse, at min klient er berettiget til erstatning i henhold til den hos Dem tegnede ulykkesforsikring. Kiropraktorbehandlinger er ikke omfattet af undtagelsen i forsikringsbetingelsernes punkt 1.24, og der foreligger ikke nogle grunde, der kan begrunde en analogislutning imellem lægelige behandlinger og kiropraktiske behandlinger."

I skrivelse af 15/10 1999 til selskabet anførte advokaten videre: "Vedrørende Deres 'nye anbringender' angående forsikringsbetingelsernes pkt. 1.10., forstår jeg ikke Deres begrundelse. Definitionen på et ulykkestilfælde er ifølge pkt. 1.10., en tilfældig af den forsikredes vilje uafhængig pludselig udefra kommende indvirkning på legemet, som har en påviselig beskadigelse af dette til følge. Det der skal være 'af den forsikredes vilje uafhængig' – af Dem kaldet frivilligt – er den pludselige udefra kommende indvirkning, det vil sige, i det foreliggende tilfælde den pludselige udefra kommende indvirkning på min klients legeme, som skete som følge af kiropraktorens behandling, hvilken indvirkning skete uafhængigt af min klients vilje, og derimod ikke den omstændighed, at min klient frivilligt er gået til kiropraktor. Hvis man anerkender Deres fortolkning, ville det betyde, at der ikke ville blive udbetalt erstatning i tilfælde af et trafikuheld, i alle de tilfælde, hvor den tilskadekomne frivilligt har sat sig ind i bilen. For så vidt angår Deres subsidiære anbringender, hvorefter det fremgår af forsikringsbetingelsernes pkt. 1.21., at forsikringen undtager dækning for enhver sygdom eller udløsning af latente sygdomsanlæg, uanset om sygdommen er opstået eller forværret ved et ulykkestilfælde, ser jeg ikke, at min klients tilskadekomst er forårsaget af sygdom eller sygdomsanlæg hos min klient. Med denne begrundelse, kan jeg ligeledes heller ikke anerkende Deres afslag under henvisning til forsikringsbetingelsernes pkt. 1.23., idet min klients tilskadekomst ikke skyldes tilstedeværende eller tilfældigt tilstødende sygdomme."

I klageskrivelsen af 3/12 1999 til nævnet har advokaten bl.a. anført: "På vegne klageren gør jeg gældende, at lægelig behandling må forståes i snæver forstand ud fra en naturlig sproglig forståelse af ordlyden, således at det alene er egentlig hospitalsbehandling eller behandling hos praktiserende læger, der er undtaget efter forsikringsvilkårenes punkt 1.24. Jeg vil i denne forbindelse godt gøre opmærksom på, at der tilsyneladende er tale om forskellig fortolkning af begreberne lægelig behandling – afhængig af

hvad der er i forsikringsselskabernes interesse. Jeg henviser herved til Ivan Sørensen: Den Private Syge- og Ulykkesforsikring, side 128 – 129, hvor han antager, at andre behandlinger end autoriseret lægebehandling, kan indgå under begrebet 'lægelig behandling'. Af samme forfatter side 257 fremgår imidlertid, at ulykkesforsikring kun omfatter udgifter til egentlig lægebehandling 'og ikke f.eks. udgifter til kiropraktisk behandling eller udgifter til medicin'. Det må formodes, at der skal anlægges en ensartet fortolkning af ligeartede begreber, der anvendes i policevilkårene. Jeg vil særlig fremhæve de aktuelle policevilkårs punkt 2.61.1., hvorefter der kun ydes dækning for lægeudgifter, men ikke f.eks. kiropraktorbehandlinger, med mindre denne behandling er ordineret af en læge. Konsekvent fortolkning af begrebet lægelig behandling, bedømt ud fra policevilkårene som hele må derfor indebære, at kiropraktisk behandling kun er at anse for lægelig behandling, såfremt den er lægeordineret."

I selskabets skrivelse af 21/1 2000 til nævnet hedder det bl.a.: "I forbindelse med behandling hos kiropraktor for hold i nakken, har forsikrede pådraget sig en skade. Codan henviser i den forbindelse til forsikringsbetingelsernes pkt. 1.24. Da forsikringen ikke dækker følger af lægelig behandling, som ikke er nødvendiggjort af et ulykkestilfælde, der er omfattet af forsikringen, kan vi allerede af den grund ikke tilbyde at udbetale erstatning. I brev af 27. juli 1999 har forsikrede v/advokatfirmaet S.K. meddelt, at man ikke var enige i den trufne afgørelse, idet der er tale om følger af kiropraktorbehandling. I brev af 18.08.1999 har Codan efter en fornyet gennemgang af sagen meddelt, at den trufne afgørelse fastholdes. Bestemmelsen i forsikringsbetingelsernes pkt. 1.24, hvoraf det fremgår, at forsikringen ikke omfatter følger af **lægelig** behandling, omfatter behandling, der udføres af såvel læger, som andre behandlere, f.eks. fysioterapeut og kiropraktorer og lignende. Det vil naturligvis være helt urimeligt at gå ud fra, at følger af en manipulationsbehandling i f.eks. nakken, der udføres af en kiropraktor, vil være omfattet af forsikringen, når følger af den samme behandling, udført af en læge, ikke vil være omfattet af forsikringen. Bestemmelsen omfatter alle tilfælde, hvor man underkaster sig 'helbredende' behandling, og hvor årsagen til behandlingen ikke er et af forsikringen omfattet ulykkestilfælde. For det tilfælde at vi – mod forventning – ikke måtte få medhold i denne påstand, gøres det gældende, at hændelsen den 21. oktober 1997 ikke kan betragtes som et ulykkestilfælde, således som dette er defineret i forsikringsbetingelsernes pkt. 1.10, idet skadelidte frivilligt lod sig underkaste den behandling, der –

måske – førte frem til skaden. Subsidiært gøres det gældende, at denne forsikring undtager dækning for enhver sygdom eller udløsning af latente sygdomsanlæg, uanset om sygdommen er opstået eller forværret ved et ulykkestilfælde. Ligesom forsikringen ikke dækker følgerne af et ulykkestilfælde, der skyldes tilstedeværende eller tilfældigt tilstødende sygdom, jfr. betingelsernes pkt. 1.21 og 1.23. I brev af 15.10.1999 har forsikrede ved Advokatfirmaet S.K. fastholdt, at lægelig behandling ikke skal fortolkes som anført af selskabet, ligesom det er afvist, at der ikke skulle være tale om et ulykkestilfælde i forsikringsbetingelsernes pkt. 1.10's forstand, og afvist at dækning er undtaget efter forsikringsbetingelsernes pkt. 1.21 eller pkt. 1.23. I brev af 10.11.1999 har Codan i det hele fastholdt indholdet af selskabets brev af 18.08.1999. Desuden er det supplerende oplyst, at hvis bestemmelse, hvori der anføres '**lægelig behandling**' skulle være indskrænket til alene at omfatte behandling, der udføres af læger, ville den naturlige formulering af bestemmelsen have været 'følger af **lægebehandling**' . Der er i den forbindelse henvist til Ivan Sørensens bemærkninger i 'Den private Syge- og Ulykkesforsikring', side 128-129. Efter en fornyet gennemgang af sagen skal Codan fastholde den trufne afgørelse. Ifølge de for forsikringen gældende forsikringsbetingelser pkt. 1.10 giver forsikringen ret til erstatning ved ulykkestilfælde, hvorved forstås en tilfældig, af forsikredes vilje uafhængig, pludselig, udefra kommende indvirkning på legemet, som har en påviselig beskadigelse af dette til følge. Ifølge forsikringsbetingelsernes pkt. 1.21, 1.22, 1.23 og 1.24 dækker forsikringen ikke:

- enhver sygdom eller udløsning af latente sygdomsanlæg, selvom sygdommen er opstået eller forværret ved ulykkestilfælde
- ulykkestilfælde, der skyldes sygdom
- forværring af følgerne af et ulykkestilfælde, der skyldes en tilstedeværende eller tilfældig tilstødende sygdom
- følger af lægelig behandling, som ikke er nødvendiggjort af et ulykkestilfælde, der er omfattet af forsikringen.

Af Patientklagenævnets afgørelse i sagen af 24.10.1997 fremgår blandt andet: 'Det er i øvrigt Nævnets opfattelse, at man ikke med sikkerhed kan konstatere, om ..(klagerens) symptomer udviklede sig som en direkte følge af nakkebehandlingen, eller om symptomerne udviklede sig i forbindelse med, at hun besvimede efter behandlingen. Overlæge, E.G., neurologisk afdeling. Holstebro Sygehus, har oplyst, at ..(klageren) har en

medfødt misdannelse af karrene, som kunne disponere hende for manglende blodtilførsel og dermed vævshenfald i forbindelse med en besvimelse. Patienklagenævnet anfører som et alternativ, enten at blodproppen er opstået som en direkte følge af nakkebehandlingen. Er den det, kan skaden ikke anses for at være sket ved en af klagerens vilje uafhængig indvirkning på hendes legeme, jfr. herved Ankenævnets kendelse i sag nr. 40.284. Som et andet alternativ anfører Patientklagenævnet, at symptomerne udviklede sig i forbindelse med, at forsikrede besvimede efter behandlingen. Er skaden sket som følge af besvimelse, er der heller ikke tale om dækningsberettiget ulykkestilfælde. Det fremgår desuden, at det er konstateret, at forsikrede har medfødt misdannelse af karrene, som vil kunne disponere hende for manglende blodtilførsel og dermed vævshenfald i forbindelse med besvimelse. Hovedårsagen til skaden må derfor antages at være sygdom, og skaden er derfor undtaget fra dækning i henhold til forsikringsbetingelsernes pkt. 1.21, 1.22 og 1.23. Endelig er skaden tillige undtaget fra dækning efter forsikringsbetingelsernes pkt. 1.24, der undtager følger af lægelig behandling, som ikke er nødvendiggjort af et ulykkestilfælde. Af de grunde, der er anført ovenfor i Codans breve af 18.08.1999 og 10.11.1999 er også behandling, der udføres af f.eks. kiropraktorer som i foreliggende tilfælde, en lægelig behandling, jfr. herved Ivan Sørensens bemærkninger i 'Den private Syge- og Ulykkesforsikring', side 128 – 129. Udtrykket 'lægelig' er således bredere end udtrykket 'lægebehandling'. Udtrykket 'lægelig' betyder 'helbredende' behandlinger."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.: "**1 Hvilke skader dækker forsikringen? 1**.10 Forsikringen giver ret til erstatning ved ulykkestilfælde, hvorved forstås en tilfældig af den forsikredes vilje uafhængig pludselig udefra kommende indvirkning på legemet, som har en påviselig beskadigelse af dette til følge. … 1.20 **Forsikringen dækker ikke: … 1**23 Forværring af følgerne af ulykkestilfælde, der skyldes en tilstedeværende eller tilfældigt tilstødende sygdom. **1**.24 Følger af lægelig behandling, som ikke er nødvendiggjort af et ulykkestilfælde, der er omfattet af forsikringen."

Nævnet udtaler:

Nævnet har gennemgået sagen og finder, at udtrykket "lægelig behandling" i forsikringsbetingelsernes punkt 1.24 også dækker en situation som den omhandlede, hvor behandlingen er foretaget af en kiropraktor. Allerede som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klagen kan ikke tages til følge.

Poul Sørensen